

**TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA
EXAMENULUI DE COMPETENȚĂ PROFESIONALĂ,
SESIUNEA NOIEMBRIE 2024**

Tematica și bibliografia pentru testul privind cunoștințele teoretice și testul de aplicare în practică a cunoștințelor teoretice

A. Domenii privind auditul financiar conform art. 9 alin (1) din Legea nr. 162/2017
privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 162/2017)

A1) Audit financiar

I. Mediul de reglementare – național și internațional:

1. Cadrul legal aplicabil activității de audit financiar în România
2. Cadrul internațional de reglementare pentru servicii de audit și asigurare
3. Reglementări privind combaterea spălării banilor
4. Rolul organismului profesional. Supravegherea publică în audit

II. Etică profesională și independență:

1. Principiile fundamentale ale eticii profesionale
2. Cerințe etice cu privire la auditul statutar la entitățile de interes public
3. Cazuri de amenințare la adresa conformității cu principiile fundamentale și măsurile de protecție care se impun
4. Independența în cazul misiunilor de audit și revizuire
5. Independența în cazul altor misiuni de asigurare decât cele de audit și revizuire.
6. Răspunderea administrativă

III. Tipuri de misiuni:

1. Misiuni de audit al situațiilor financiare anuale
2. Misiuni de revizuire
3. Alte misiuni de asigurare decât misiunile de audit sau revizuire
4. Misiuni privind serviciile conexe

IV. Coordonate fundamentale privind misiunile de asigurare:

1. Acceptarea misiunilor
2. Numirea auditorului – obligații inițiale
3. Scrisoarea de misiune: rol, conținut
4. Planificarea unui audit al situațiilor financiare
5. Pragul de semnificație
6. Documentația de audit: definiție, rol, dosarul de audit
7. Identificarea și evaluarea riscurilor și controlului intern

8. Frauda și eroarea – responsabilitatea auditorului și responsabilitatea conducerii și a persoanelor responsabile cu guvernanta
9. Probele și procedurile de audit
10. Confirmări externe
11. Eșantionarea în audit
12. Utilizarea activității altor experți/părți
13. Declarațiile conducerii
14. Comunicarea cu persoanele responsabile cu guvernanta și conducerea societății
15. Părți afiliate
16. Evenimente ulterioare
17. Continuitatea activității
18. Auditarea estimărilor
19. Evaluarea denaturărilor identificate pe parcursul auditului
19. Controlul calității în auditul statutar: evaluarea și revizuirea misiunii
20. Raportul de audit: rol, structură, tipuri de opinii
21. Asigurarea unui sistem de calitate corespunzător

V. Auditarea principalelor elemente recunoscute în situațiile financiare

1. Auditul imobilizărilor necorporale
2. Auditul activelor corporale pe termen lung
3. Auditul imobilizărilor financiare și a investițiilor pe termen scurt a instrumentelor financiare, în cazul utilizării IFRS
4. Auditul stocurilor și a activelor pe termen lung deținute în vederea vânzării, în cazul utilizării IFRS
5. Auditul creanțelor
6. Auditul trezoreriei
7. Auditul datoriilor comerciale și de altă natură
8. Auditul creanțelor și datoriilor salariale
9. Auditul impozitelor și taxelor
10. Auditul capitalurilor proprii
11. Auditul împrumuturilor pe termen lung
12. Auditul provizioanelor și altor datorii
13. Auditul veniturilor și vânzărilor
14. Auditul cheltuielilor și achizițiilor
15. Auditul contului de profit și pierdere
16. Auditul fluxurilor de trezorerie

BIBLIOGRAFIE:

1. IAASB, Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire, alte servicii de asigurare și servicii conexe – ediția 2020, Vol. I, II și III, tradus în limba română, publicat de CAFR și adoptat de ASPAAS.
2. Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;
3. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, cu modificările și completările ulterioare;

4. Legea nr. 129 din 11 iulie 2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare până la data publicării bibliografiei;
5. Regulamentul (UE) 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului, din 16 aprilie 2014, privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei;
6. Ghid pentru un audit de calitate, publicat de CAFR, Ediția 2019;
7. Manualul Codului etic internațional pentru profesioniștii contabili (inclusiv Standardele internaționale de independență), ediția 2023, tradus în limba română, publicat de CAFR și adoptat de către ASPAAS.

A2) Contabilitate financiară

1. Cadrul general conceptual pentru raportarea financiară - utilizatorii de informații contabile, caracteristicile calitative ale informațiilor financiare, principiile contabile generale, reguli generale privind recunoașterea și evaluarea elementelor situațiilor financiare, bazele de întocmire a situațiilor financiare
2. Obligațiile ce revin, potrivit legii, persoanelor juridice, pe linia organizării și conducerii contabilității
3. Inventarierea activelor, datoriilor și capitalurilor proprii
4. Reglementări contabile conform OMFP nr. 1802/2014:
 - 4.1. Formatul și conținutul situațiilor financiare anuale pentru diferitele categorii de entități în funcție de criteriile de mărime
 - 4.2. Politici contabile, corectarea erorilor contabile, estimări și evenimente ulterioare datei bilanțului
 - 4.3. Contabilitatea activelor imobilizate
 - 4.4. Contabilitatea activelor circulante
 - 4.5. Contabilitatea datoriilor
 - 4.6. Contabilitatea cheltuielilor și veniturilor în avans
 - 4.7. Contabilitatea capitalurilor proprii
 - 4.8. Contabilitatea provizioanelor
 - 4.9. Contabilitatea angajamentelor și a altor elemente extra bilanțiere
 - 4.10. Contabilitatea veniturilor și cheltuielilor
 - 4.11. Întocmirea și prezentarea situațiilor financiare
 - 4.12. Aprobarea, semnarea, auditarea și publicarea situațiilor financiare individuale
5. Aspecte privind aplicarea standardelor internaționale de raportare financiară
 - 5.1. Cadrul conceptual al raportării financiare elaborat de IASB (Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate)
 - 5.2. Prezentarea situațiilor financiare. Componentele situațiilor financiare (IAS 1, IAS 7)
 - 5.3. Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori (IAS 8)
 - 5.4. Politici contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) privind:
 - 5.4.1. Recunoașterea/derecunoașterea, evaluarea și prezentarea în situațiile financiare a informațiilor privind activele (IAS 2, 16, 36, 38, 40)
 - 5.4.2. Recunoașterea, evaluarea și prezentarea informațiilor privind provizioanele, datoriile contingente și activele contingente (IAS 37)

- 5.4.3. Subvențiile (IAS 20)
- 5.4.4. Costul îndatorării (IAS 23)
- 5.4.5. Agricultură (IAS 41)
- 5.4.6. Recunoașterea/derecunoașterea, evaluarea și prezentarea în situațiile financiare a informațiilor privind instrumentele financiare (IAS 32, IAS 39, IFRS 7, IFRS 9)
- 5.4.7. Efectele variației cursurilor de schimb valutare (IAS 21)
- 5.4.8. Evenimente ulterioare perioadei de raportare (IAS 10)
- 5.4.9. Impozitul pe profit (IAS 12)
- 5.4.10. Contractele de leasing (IFRS 16)
- 5.4.11. Aplicarea pentru prima dată a IFRS (IFRS 1)

5.5. Rezultatul pe acțiune (IAS 33)

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare până la data publicării bibliografiei;
2. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
3. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
4. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
5. Regulamentul (CE) nr.1803/2023 al Comisiei din 26 septembrie 2023 de adoptare a anumitor standarde internaționale de contabilitate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei.
6. Standardele Internaționale de Raportare Financiară <http://www.ifrs.org>

A3) Analiza și evaluarea situațiilor financiare

1. Identificarea și evaluarea principalelor elemente ale poziției financiare
2. Calculul și analiza indicatorilor poziției financiare (lichiditate, solvabilitate, grad de îndatorare, rate de structură)
3. Calculul și analiza indicatorilor de rentabilitate și profitabilitate
4. Relația risc-rentabilitate (grad de îndatorare, rentabilitate economică, rentabilitate financiară)

BIBLIOGRAFIE:

1. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale

consolidate, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;

2. Ghid practic de analiză economico-financiară, autori Iulia-Maria Sobolevschi-David, Vasile Robu, Monica Aureliana Petcu, Ștefania-Cristina Curea, București, 2020, Editura ASE

http://opac.biblioteca.ase.ro/opac/bibliographic_view/233595?pn=opac%2FSearch&q=Ghid+practic+de+analiza+Economico-financiara#multimediaArea

A4) Elaborarea și prezentarea situațiilor financiare consolidate în conformitate cu OMFP nr. 1802/2014 și IFRS

1. Prezentarea instrumentelor financiare deținute asupra societăților din grup în situațiile financiare individuale
2. Condiții pentru întocmirea situațiilor financiare anuale consolidate
3. Determinarea procentajelor de control, de interes și a metodei de consolidare
4. Ajustarea situațiilor financiare individuale
5. Conversia situațiilor financiare individuale ale societăților nerezidente
6. Eliminarea conturilor intragrup, a rezultatelor interne nerealizate și a dividendelor
7. Eliminarea titlurilor de participare
8. Metode de consolidare (Integrarea globală, Metoda punerii în echivalență)
9. Întocmirea situațiilor financiare anuale consolidate
10. Auditarea situațiilor financiare anuale consolidate

BIBLIOGRAFIE:

1. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014, pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
2. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei.
3. Regulamentul (CE) nr. 1803/2023 al Comisiei din 26 septembrie 2023 de adoptare a anumitor standarde internaționale de contabilitate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1606/2002 al Parlamentului European și al Consiliului, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei.

A5) Contabilitatea costurilor și contabilitatea managerială

1. Prevederi generale privind contabilitatea managerială
2. Calculul costului (principiile calculației costurilor, clasificarea costurilor, pierderile, producția în curs de execuție, imputarea rațională a costurilor indirecte, costul de producție, costul perioadei, costurile îndatorării)
3. Metode de calculație a costurilor
4. Sisteme de organizare a contabilității de gestiune
5. Raportarea internă a informației din contabilitatea de gestiune

BIBLIOGRAFIE:

1. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1826/2003, pentru aprobarea Precizărilor privind unele măsuri referitoare la organizarea și conducerea contabilității de gestiune, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
2. Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 1802/2014, pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, până la data publicării bibliografiei (Secțiunea 1.2. – pct. 6 și 7).

A6) Audit intern

1. Definiția, scopul și rolul auditului intern
2. Cadrul legal al activității de audit intern în România
3. Misiune, competențe și responsabilități
4. Programe de asigurare și îmbunătățire a calității: evaluări interne, evaluări externe, rapoarte, prezentarea neconformităților
5. Standarde de performanță
6. Managementul riscului, control și guvernanta în cadrul entității
7. Planificarea, obiectivele, aria de aplicabilitate și resursele alocate misiunii de audit intern
8. Realizarea misiunii: identificarea, documentarea, analiza și evaluarea informațiilor;
9. Comunicarea rezultatelor
10. Monitorizarea implementării recomandărilor

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
2. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind activitatea de audit financiar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
3. *Ghid privind Implementarea Standardelor Internaționale de Audit Intern, elaborat de CAFR – Ediția a II-a, 2019*
<https://www.cafr.ro/wp-content/uploads/2019/12/Ghid-privind-implementarea-Standardelor-internationale-de-audit-intern-2019.pdf>

B. Alte domenii sau reglementări conform art. 9 alin (2) din Legea nr. 162/2017

B1) Legea societăților și reglementările privind guvernanta corporativă

1. Cadrul legislativ
2. Forme de constituire a societăților cu personalitate juridică
3. Constituirea societăților
4. Funcționarea societăților
5. Modificarea actului constitutiv
6. Excluderea și retragerea asociaților
7. Dizolvarea, fuziunea și divizarea societăților
8. Lichidarea societăților
9. Societatea europeană
10. Înmatricularea sau, după caz, înregistrarea în registrul comerțului
11. Efectuarea înregistrărilor în registrul comerțului

12. Regimul firmelor și emblemelor
13. Guvernanța corporativă

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 31/1990 privind societățile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
2. Legea nr. 265/2022, privind registrul comerțului și pentru modificarea și completarea altor acte normative cu incidență asupra înregistrării în registrul comerțului, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr.750 din 26 iulie 2022 și intrată în vigoare în 26 noiembrie 2022;
3. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
4. Elaborarea unui ghid privind gestionarea integrată a participanților statului în economie <https://www.mfinante.gov.ro/static/10/Mfp/guvernanta/Ghidgestionareaintegrparticipstata.pdf>
5. Regulamentul nr. 2/2016 privind aplicarea principiilor de guvernanță corporativă de către entitățile autorizate, reglementate și supravegheate de Autoritatea de Supraveghere Financiară, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei; https://asfromania.ro/files/reglem-com/R_2_2016_consolidat_17062020.pdf
6. Codul de Guvernanță Corporativă al Bursei de Valori București – editat de Bursa de Valori București https://bvb.ro/info/Rapoarte/Diverse/RO_Cod%20Guvernanta%20Corporativa_WEB_revised.pdf
7. Manual privind raportarea în materie de guvernanță corporativă - editat de Bursa de Valori București, 2015 http://www.bvb.ro/info/Rapoarte/Diverse/RO_EBRD_Manual%20privind%20raportarea%20in%20materie%20de%20GC_17.09.2015.pdf
8. Compendiu de bune practici de guvernanța corporativă - editat de Bursa de Valori București, 2015 http://www.bvb.ro/info/Rapoarte/Diverse/RO_EBRD_Compndium_17.09.2015.pdf
9. Ghid privind sistemul de guvernanță - EIOPA-BoS-14/253 RO https://www.eiopa.europa.eu/publications/guidelines-system-governance_en

B2) Legea insolvenței și alte proceduri similare

1. Cadrul legislativ
2. Aspecte generale privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență
3. Proceduri de prevenire a insolvenței
4. Procedura insolvenței
5. Insolvența transfrontalieră

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 85/2014, privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei.

B3) Legislația fiscală

1. Cadrul legislativ

2. Impozitul pe profit
3. Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor
4. Impozitul pe venit
5. Impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți și impozitul pe reprezentanțele firmelor străine înființate în România
6. Taxa pe valoarea adăugată
7. Accize și alte taxe speciale
8. Obligații procedurale privind înregistrarea și plata impozitelor și taxelor pentru contribuabili
9. Contribuții sociale obligatorii
10. Obligații procedurale privind înregistrarea și plata contribuțiilor pentru contribuabili

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
2. Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
3. Hotărârea Guvernului nr. 1/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei.

B4) Codul civil

1. Cadrul legislativ
2. Aplicarea legii civile
3. Persoana juridică
4. Profesionistul
5. Bunurile
6. Obligațiile
7. Prescripția extinctivă, decădere și calculul termenelor
8. Drept internațional privat

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 287/2009 privind Codul civil*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei:
 - 1.1. Titlul preliminar Despre legea civilă - Capitolul I Dispoziții generale, Capitolul II Aplicarea legii civile
 - 1.2. Cartea I Despre persoane - Titlul I Dispoziții generale, Titlul IV Persoana juridică.
 - 1.3. Cartea a III-a Despre bunuri
 - 1.4. Cartea a V-a Despre obligații
 - 1.5. Cartea a VI-a Despre prescripția extinctivă, decădere și calculul termenelor
 - 1.6. Cartea a VII-a Dispoziții de drept internațional privat

* *Dispozițiile aplicabile persoanelor juridice și profesioniștilor*

B5) Codul muncii

1. Cadrul legislativ
2. Domeniul de aplicare a Codului muncii
3. Contractul individual de muncă
4. Timpul de muncă și timpul de odihnă
5. Salarizarea
6. Contractele colective de muncă
7. Răspunderea juridică în relațiile de muncă

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 53/2003 Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei.

B6) Tehnologia informației și sistemele computerizate

1. Fundamente Excel
2. Operații de bază în foaia de calcul: foaia de calcul, manipularea foilor de calcul, referirea celulelor și a câmpurilor, editarea formulelor, copierea formulelor
3. Formatarea caracterelor: formatarea caracterelor numerice, formatarea personalizată a caracterelor; formatarea condițională
4. Funcții predefinite de calcul tabelar
 - Funcții logice (LOGICAL): IF, AND, OR
 - Funcții matematice (MATH & TRIG): SUM, SUMIF, SUMIFS, INT, TRUNC, ROUND, ROUNDUP, ROUNDDOWN, MROUND
 - Funcții statistice (STATISTICAL): COUNT, COUNTA, AVERAGE, AVERAGEIF, AVERAGEIFS, MIN, MAX, COUNTIF, COUNTIFS, FREQUENCY
 - Funcții de informare (INFORMATION): COUNTBLANK; IFERROR; ISERROR
 - Funcții de tip dată (calendaristică): DATE, TODAY, NOW, MONTH, DAY, YEAR, WEEKDAY, EOMONTH, EDATE, DATEDIF
 - Funcții de căutare și consultare (LOOKUP & REFERENCE): VLOOKUP, HLOOKUP, MATCH, INDEX
 - Funcții text sau șir de caractere (TEXT): LEFT, RIGHT, MID, UPPER, LOWER, PROPER, EXACT, SEARCH, VALUE, TEXT
 - Funcții de tip bază de date (DATABASE): DMAX, DMIN, DGET, DAVERAGE, DSUM, DCOUNT, DCOUNTA
5. Baze de date- interogarea bazelor de date Excel: utilizarea filtrului avansat în Excel, definirea câmpului de criterii, definirea câmpului de rezultate, utilizarea filtrului avansat pentru interogarea bazelor de date
6. Instrumente de asistare a deciziei: tehnica valorii scop, scenariii sau gestiunea variantelor de buget

7. Reprezentări grafice: crearea reprezentărilor grafice, tipuri de reprezentări grafice, selecția surselor de date, modificarea și mutarea graficului, stabilirea elementelor de interpretare a unui grafic

BIBLIOGRAFIE:

1. Excel aprofundat, autori Bogdan Ionescu, Sînziana Rîndașu, Laura Lavinia Barna, editura ASE, 2022

B7) Finanțe publice, economie generală și de afaceri

1. Finanțe publice
2. Piețe financiare
3. Sistemul bancar

BIBLIOGRAFIE:

1. Legea nr. 500/ 2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei;
2. Legea nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare, până la data publicării bibliografiei.

B8) Matematică și statistică

1. Calcule matematice care se efectuează la întocmirea situațiilor financiare
2. Statistică descriptivă
3. Analiză exploratorie de date
4. Metode de eșantionare
5. Metode de previziune

BIBLIOGRAFIE:

1. Orientări privind metodele de eșantionare pentru autoritățile de audit Comisia Europeană- Direcțiile Generale Politică Regională și Urbană, Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitate de Șanse, Afaceri Maritime https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/guidance/guidance_sampling_method_ro.pdf
2. IAASB, Manualul de reglementări internaționale de control al calității, audit, revizuire, alte servicii de asigurare și servicii conexe – ediția 2020, Vol. I, II și III, tradus în limba română, publicat de CAFR și adoptat de ASPAAS.